

FACULTIES OF ARTS/SCIENCE/COMMERCE/SOCIAL SCIENCES

B.A./B.Sc./B.Com./B.B.A. (CBCS) (I Year) (II Semester) Examination

SANSKRIT

Paper II

(Second Language)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

सूचना: अधो निर्दिष्ट पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः।

Section - A

Answer any five of the following. Each question carries 4 Marks.

- I. परिचयं - भावं च लिखतः $5 \times 4 = 20$
1. काले कालेऽस्य सम्प्राप्ते नैव विद्येत भोजनम्।
क्षुधा परिगताः सर्वे प्रातिष्ठन्त तदा तु ते॥
 2. अनुवादं कुरुत।
सकलार्थं शास्त्रसारं जगति समालोक्यविष्णुशर्मदिम्।
तन्त्रैः पञ्चभिरेतच्चकार सुमनोहरं शास्त्रम्॥
 3. सन्दर्भं व्याख्यात।
क्षिणोति चन्द्रं क्षणदेव तामसी।
 4. धातु-लकार-पुरुष वचनपूर्वकं प्रत्यभिजानीत।
 1. अकरोत्
 2. लिखेत्
 3. पश्यति
 4. अस्ति।
 5. अधोनिर्दिष्टानां विग्रहवाक्यानि लिखत
 1. गोरक्षितम्
 2. नरसिंहः 6. ससन्दर्भं व्याख्यात
सूतः कुमारश्च ददर्श नान्यः।
 7. अनुवादं कुरुत-
यस्य न ज्ञायते शीलं न गुणं न च संक्षयः।
न तेन संज्ञति कुर्यात्-इत्युवाच बृहस्पतिः॥

8. श्लोकं पूरयत् ----
त्रिविधं ----- त्यजेत्

Section - B

II. (अ) सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः

Answer all. Each question carries 12 Marks.

प्रति पदार्थं तात्पर्यं च लिखत्

$5 \times 12 = 60$

1. रुपस्य दृन्त्री व्यसनं बलस्य
शोकस्य योनि निधनं रतीनाम्।
नाशः स्मृतीनां रिपुरिन्द्रियाणाम्।
एषा जरा नाम यथैष भवनः॥
2. निःश्वस्य दीर्घं स्वशिरः प्रकम्प्य
तस्मिंचं जीर्णे विनिवेश्य चकुः।
तां चैव दृष्ट्वा जनतां सहर्षा
वाक्यं संविघ्नं इदं जगाद॥

अथवा

3. ततः प्रणेता वदतिस्म तस्मै
सर्वं प्रजानामिदमन्तकर्म॥।
हीनस्य मध्यस्य महात्मनोवा
सर्वस्य लोके नियतो विनाशः॥।
4. इयं च निष्ठा नियता प्रजानाम्
प्रमाध्यति त्यक्तं भयश्च लोकः।
मनांसि शङ्के कठिनानि वृणां
स्वस्थस्तथा हयध्वरि वर्तमानः॥।

(आ) Essay - 12 Marks.

$1 \times 12 = 12$

1. संस्कृत वाङ्मये वराहमिहिरस्य महत्वम् लिखत।

अथवा

गङ्गा दत्त प्रियदर्शनयोः सम्भाषणं लिखत।

(इ) Essay - 12 Marks.

$1 \times 12 = 12$

1. गीतोक्तां दैवीसम्पदं व्याख्यात।

अथवा

“मधुरोपदेश” पाठस्य सारांशं लिखत।

(ई) अधोनिर्दिष्टानां सम्पूर्णतया धातुरूपाणि लिखत.

$4 \times 3 = 12$

1. भू (विधिलिङ्ग)
2. लिख् - (लङ् लकारं)
3. चुर् (लट् लकार)
4. इष् - (लृट् लकार)

अथवा

1. लभ् - लट्
2. मुद् - लङ्
3. भाष - लोट्
4. वन्द् - लृट्

(उ) अधो निर्दिष्टानां समासानां नाम निर्देश पूर्वकं लिखत.

$6 \times 2 = 12$

1. सुशात्री
 2. सपुत्रः
 3. केशाकेशि
 4. पञ्चरात्रम्
 5. पत्रपुष्पफलानि
 6. कुम्भकारः
-